

Consiliul Federației „Sănătatea” a dezbătut problemele din sistem >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Partenerii sociali revin la problema muncii nedecarate >> p.3

Actual

Campanii de eradicare a muncii la negru. OIM va oferi suport în acest sens

În viitorul apropiat, în Republica Moldova vor fi lansate campanii de eradicare a muncii la negru, în sectoarele agricultură, construcții și HORECA (hoteluri, restaurante, cafelele). >> p.4

UE ne ajută să creăm condiții bune pentru tineri ca să muncească acasă

Uniunea Europeană va investi încă două milioane de euro pentru a asigura condiții mai bune de angajare a tinerilor din Republica Moldova, dar și a persoanelor cu dizabilități. >> p.5

„Ca să fim bine cu cei din jur, trebuie să fim bine mai întâi cu noi înșine”

Sănătatea mintală și starea de bine la locul de muncă a fost tema seminarului care i-a reunit joi, 18 aprilie, pe membrii Comisiei de Tineret din cadrul CNSM. >> p.6

Consultațiile economistului și ale juristului >> p.7

Cetatea Soroca și-a redeschis porțile pentru vizitatori

Cetatea Soroca își redeschide porțile pentru vizitatori și turiști. Anterior, fortăreața a fost închisă periodic pentru efectuarea mai multor lucrări interioare și exterioare, care au fost deja finalizate. >> p.8

Pe 23 aprilie, este Ziua bibliotecarului.

Sindicatele, antrenate plenar în procesul de aderare a Republicii Moldova la UE

„În ultimă instanță, cetățenii vor stabili vectorul țării, drumul spre o societate prosperă și stabilă

Daniela MORARI

Sindicatele, ca o entitate distinctă în societate, au fost mereu și rămân un factor de stabilitate social-economică și exprimă năzuințele maselor largi în ceea ce privește viitorul acestei palme de pământ, Republica Moldova. Aspirațiile de aderare și integrare în marea familie europeană au fost îmbrățișate sincer de liderii sindicali, care pun umărul, alături de partenerii sociali, pentru realizarea acestui obiectiv, cel mai important din ultimii ani.

Cea de-a 13-a întrunire a Platformei Societății Civile UE - Republica Moldova, din care fac parte și reprezentanți ai Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a avut loc la Chișinău marți, 16 aprilie.

Janis Mazeiks, șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a afirmat, în cadrul reuniunii, că „Cetățenii moldoveni trebuie să înțeleagă toate beneficiile care vor veni odată ce Republica Moldova va fi parte a UE. Din octombrie 2023, au fost înregistrate progrese în calea de aderare a Republicii Moldova la UE, dar este important

ca acquis-ul comunitar să fie transpus și în legislația națională. Aș vrea să încurajez societatea civilă să participe la referendumul privind aderarea Republicii Moldova la UE”.

Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, a relevat la întrunire că CNSM întreprinde vizite în teritoriu în fiecare săptămână. Printre temele abordate cu membrii de sindicat din raioane sunt legislația muncii, dar și avantajele pe care le va aduce integrarea în Uniunea Europeană. Totodată, liderul sindical a spus că e nevoie de suportul UE, inclusiv la elaborarea unor plante informative, pentru ca cetățenii moldoveni

să cunoască ce vor avea de câștigat odată ce Republica Moldova va fi parte a familiei europene. Fie că e vorba de școli, spitale sau alte investiții pentru dezvoltarea localităților.

Siegfried Mureșan, deputat în Parlamentul European, a ținut să menționeze că, în ultimii trei ani, Republica Moldova a făcut progrese remarcabile în integrarea europeană. România a parcurs patru ani de când a depus cererea de aderare la UE până la începerea negocierilor, în timp ce pentru Republica Moldova acest proces a durat doar doi ani, a remarcat europarlamentarul.

>> p.2

ABONAREA 2024

CONTINUĂ

DRAGI CITITORII!

Sperăm foarte mult să rămânem împreună și în 2024, fiindcă doar astfel putem face o publicație de calitate.

Abonament: 1 lună - 40,00 lei; 6 luni - 240,00 lei; 12 luni - 440,00 lei.

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Întrunire

Sindicatelor, antrenate plenar în procesul de aderare a Republicii Moldova la UE

(Continuare din p. 1)

„UE dorește ca Republica Moldova să se integreze în cât mai multe programe ale Uniunii Europene. În ultimii doi ani, UE a alocat Republicii Moldova 1,2 miliarde de euro. Republica Moldova a fost inclusă în programe de finanțare a întreprinderilor mici și mijlocii, iar aceasta va aduce beneficii atât economiei reale, cât și agenților economici din Republica Moldova. Peste 800 de mii de cetățeni moldoveni au beneficiat de compensații la achitarea facturilor în perioada rece a anului, iar aceste alocații au fost oferite, de asemenea, de Uniunea Europeană”, a subliniat Siegfried Mureșan.

Acordul de Asociere UE - Republica Moldova a fost semnat la 27 iunie 2014 și a intrat pe deplin în vigoare la 1 iulie 2016. Dispozițiile instituționale, generale și finale ale Acordului de Asociere UE - Republica Moldova (articolul 442) prevăd instituirea unei platforme a societății civile, însărcinată cu organizarea de reuniuni periodice ale reprezentanților societății civile din ambele părți, „cu scopul de a-i informa pe acești reprezentanți și a culege opiniile lor cu privire la punerea în aplicare a prezentului acord”.

Astfel, platforma completează organismele politice existente în cadrul Acordului de Asociere UE - Republica Moldova și per-

mite organizațiilor societății civile ale ambelor părți să monitorizeze punerea în aplicare a procesului din perspectiva societății civile și să elaboreze recomandări pentru autoritățile relevante.

Statutul de membru al platformei este prevăzut la articolul 442: „Aceasta este compusă din reprezentanți ai societății civile din Uniunea Europeană, inclusiv membri ai Comitetului Economic și Social European (CESE) și din reprezentanți ai societății civile din Republica Moldova”.

Comitetul Economic și Social European

(CESE) este un organism al Uniunii Europene. Are sediul la Bruxelles și are rol consultativ pe lângă Parlamentul European și Comisia Europeană. Constituit în anul 1957 prin Tratatul de la Roma, CESE reprezintă, în același timp, o structură de dialog și o platformă instituțională care le permite actorilor din viața economică și socială să ia parte la procesul de decizie comunitară. Are un număr de 350 de consilieri.

Platforma societății civile UE - Republica Moldova a fost instituită la 10 mai 2016 și cuprinde membri de fiecare parte. Din

partea UE, aceasta include membri ai CESE și membri din cadrul rețelelor societății civile europene (BusinessEurope, Forumul European al Serviciilor, Confederația Internațională a Sindicatelor, Federația Europeană a Sindicatelor din Serviciile Publice, Euro Coop, Forumul european al persoanelor cu handicap și Forumul societății civile al Parteneriatului Estic).

Platforma poate face recomandări Consiliului de asociere (la nivel ministerial); totodată, Consiliul de asociere (la nivel de înalți funcționari) și Comitetul parlamentar de asociere sunt obligate să organizeze contacte periodice cu reprezentanții acesteia, pentru a lua notă de punctele lor de vedere cu privire la îndeplinirea obiectivelor Acordului de Asociere.

La finele celei de-a 13-a întruniri a Platformei Societății Civile UE - Republica Moldova, participanții au adoptat o declarație comună.

Referendumul privind aderarea la UE ar putea avea loc în Republica Moldova pe 20 octombrie, cel mai probabil în aceeași zi cu data alegerilor prezidențiale. La referendum, cetățenii moldoveni vor trebui să răspundă la întrebarea: „Sunteți pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană?”. Răspunsul dat de majoritatea cetățenilor va legifera, într-un fel, vectorul Republicii Moldova, drumul spre o societate prosperă și stabilă.

Forum

Consiliul Republican al Federației „Sănătatea” a dezbătut problemele din sistem

Membrii Consiliului Republican al Federației Sindicale „Sănătatea” s-au întrunit, pe 17 aprilie, pentru a face bilanțul asupra activității din anul 2023 și a stabili prioritățile pentru anul curent. La ședință au participat, ca invitați, Igor Zubcu, președintele CNSM, și Ion Dodon, director general al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM).

În cadrul ședinței, sindicaliștii au analizat mai multe chestiuni incluse pe ordinea de zi, printre care Raportul anual al Federației „Sănătatea” pentru anul 2023, revendicările Federației înaintate către organele de conducere ale R. Moldova, propunerile de modificare a legislației referitoare la remunerarea muncii lucrătorilor din domeniul sănătății, precum și alte chestiuni organizatorice.

Aurel Popovici, președintele Federației „Sănătatea”, a prezentat un raport detaliat, în care a trecut în revistă principalele realizări ale Federației în perioada de referință, și a vorbit despre probleme actuale din sistemul de sănătate la nivel național.

„Ca și în anii precedenți, activitatea Federației a fost orientată spre realizarea prevederilor strategice, adoptate la Congresul VII, și a obiectivelor stabilite de Consiliul Republican din 7 aprilie 2023, care au drept scop principal dezvoltarea sistemului de sănătate, asigurarea calității serviciilor medicale, îmbunătățirea condițiilor de muncă, ma-

jorarea veniturilor salariale ale angajaților, încheierea și monitorizarea realizării prevederilor Convenției și ale Contractelor colective de muncă, sporirea profesionalismului și a responsabilității liderilor și activului sindical”, a relevat președintele FSSM.

Informațiile deținute de către Federație denotă că deficitul de cadre medicale în Republica Moldova a crescut și în 2023. Conform datelor preliminare, numărul medicilor lipsă în 2023 este de aproape două mii de specialiști, iar cea de personal medical mediu - de aproape trei mii.

„În pofida tuturor eforturilor organelor competente de a interveni în majorarea salariilor, nivelul de salarizare a angajaților din domeniul medical și în anul 2023 a rămas neatractiv, aceasta contribuind la exodul cadrelor medicale și la fluctuația personalului din sistemul medical. Acest lucru ne impune ca și în acest an să intervenim cu cerința de a depune eforturi comune pentru a găsi resurse financiare suplimentare care vor crește salariile lucrătorilor medicali”, a accentuat în discursul său Aurel Popovici.

Ion Dodon, director general al CNAM, a apreciat dialogul constructiv și eficient cu Federația „Sănătatea”, care a contribuit la îmbunătățirea situației în domeniul asigurărilor în medicină. De asemenea, oficialul a răspuns la mai multe întrebări din partea sindicaliștilor, în special, legate de necesitatea de a se majora salariile în sistem.

Igor Zubcu a încurajat sindicaliștii din sănătate să fie mai insistenți în revendicările legate de majorarea salariilor angajaților din sistem, să vină cu propuneri concrete bazate pe necesitățile reale ale angajaților din ramura sănătății. Totodată, președintele CNSM s-a referit la eforturile Confederației în ceea ce privește creșterea salariului minim pe țară, majorat de la 1 ianuarie 2023, urmare a negocierilor cu partenerii sociali, și a menționat că CNSM va promova revendicările sindicaliștilor din sănătate în dialog cu partenerii sociali, inclusiv în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective.

Federația Sindicală „Sănătatea” a trasat o serie de obiective pentru următoarea perioadă, cele mai importante vizând menținerea resurselor umane în sănătate, condițiile de muncă, salarizarea potrivit competențelor, soluționarea litigiilor individuale de muncă și a conflictelor colective de muncă etc.

Conform datelor din 1 ianuarie 2024, Federația „Sănătatea” întrunește 43468 de membri de sindicat, ceea ce constituie 88% de sindicalizare în instituțiile medico-sanitare, farmaceutice, de învățământ public de profil medical, afiliate Federației „Sănătatea”.

Cor. VP

Reuniune

Partenerii sociali revin la problema muncii nedecarate, a securității și sănătății în muncă

A avut loc o nouă ședință a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (CNCNC), în care s-au pus în discuție probleme vechi. Pe ordinea de zi au figurat mai multe chestiuni, între care oportunitatea ratificării Convenției Organizației Internaționale a Muncii (OIM) nr. 156/1981 privind egalitatea de șanse și tratament între forța de muncă feminină și cea masculină, cu accent pe lucrătorii având responsabilități familiale, evaluarea implementării măsurilor de combatere a ocupării informale.

De asemenea, au fost prezentate măsurile incluse în Programul de ameliorare a securității și sănătății în muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire pentru anii 2024-2028, proiectul Programului național de reducere a muncii nedecarate pentru anii 2024-2025.

Au avut loc discuții și despre respectarea convențiilor colective la nivel național și ramural, precum și a contractelor colective de muncă.

Sindicaliștii au reiterat necesitatea inițierii procesului de ratificare a Convenției OIM nr. 156/1981, care să contribuie la îmbunătățirea situației salariaților cu responsabilități familiale.

Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie

„Conform datelor Biroului Național de Statistică pentru anul 2023, rata de ocupare a populației de peste 15 ani în rândul femeilor este cu 7,4 puncte procentuale mai mică față de cea a bărbaților. Această tendință poate fi explicată prin rolul femeilor atribuit în familie, de îngrijire și creștere a copiilor și îngrijirea membrilor în etate ai familiei. Analizând prevederile legislației naționale, constatăm că la etapa actuală aceasta conține mai multe prevederi menite să susțină și să asigure reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie. Iar ratificarea Convenției în cauză va susține eforturile autorităților de a promova integrarea persoanelor respective pe piața muncii”, a menționat în cadrul ședinței Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM.

„Noi, mișcarea sindicală, considerăm că ratificarea convenției se armonizează foarte bine cu vectorul nostru de integrare în Uniunea Europeană și cu faptul că ne dorim ca atât tinerii, cât și femeile, cu obligații familiale, să fie mai incluzivi pe piața muncii”, a adăugat președintele CNSM, Igor Zubcu.

Cât privește proiectul Programului național de reducere a muncii nedecarate pentru anii 2024-2025, sindicaliștii au venit cu mai multe propuneri concrete de îmbunătățire a prevederilor documentului. Aici s-a menționat urgentarea implementării Registrului electronic al salariaților, în special, în sectorul privat, care este un indicator foarte important, prin intermediul căruia

orice organ de control din stat ar avea capacitatea, procedând la control, să afle cine sunt persoanele angajate, în ce funcții, cu ce salariu.

De asemenea, sindicaliștii susțin creșterea numărului de inspectori de muncă, pentru a spori numărul de unități economice supuse vizitelor și controalelor, dar și revenirea la stabilirea coeficienților de multiplicare față de salariul minim pe țară, pentru diferențierea salariilor de funcție/salariilor tarifare, precum era prevăzut anterior la pct. 21 al Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară.

Totodată, CNSM pledează pentru reintroducerea obligativității acordării de către angajator a permisului nominal de acces la locul de muncă pentru salariații din unitatea economică. Sindicaliștii pledează pentru includerea în Program atât a acțiunilor de stimulare a angajatorilor de a se formaliza, cât și a sancțiunilor semnificative, care să prevină cazurile de evaziune fiscală și activitate nedecarată, cum ar fi: interdicția de a participa la achiziții publice a unităților economice la care au fost depistate cazuri de muncă nedecarată, dar și privarea de dreptul de a beneficia de orice subvenții sau beneficii achitate din bugetul public național pentru o perioadă determinată de timp. Inclusiv ei consideră oportun să fie publicată lista agenților economici la care a fost depistată munca nedecarată, pentru informarea donatorilor și a finanțatorilor de proiecte care sunt în derulare în țară.

„O atenție sporită trebuie acordată bolilor profesionale

O altă chestiune importantă de pe ordinea de zi a vizat măsurile incluse în Programul de ameliorare a securității și sănătății la locul de muncă în domenii cu riscuri înalte de accidentare și îmbolnăvire (construcții, agricultură, industria prelucrătoare) pentru anii 2024-2028. În viziunea CNSM, Programul trebuie să fie adoptat printr-un act normativ la nivelul Guvernului, cel puțin. De asemenea, acesta nu ar trebui să se limiteze doar la anumite sectoare, precum este specificat acum în denumire (construcții, agricultură, industria prelucrătoare), dar să acopere toate ramurile economiei naționale.

În aceeași ordine de idei, potrivit sindicaliștilor, o atenție sporită trebuie acordată bolilor profesionale. În proiectul Programului este reflectată această problemă (număr redus de cazuri de îmbolnăviri profesionale reflectate, lipsa specialiștilor în domeniu, lipsa unui sistem de constatare a îmbolnăvirilor profesionale, lipsa evidenței îmbolnăvirilor profesionale etc.). Mai ales că Republica Moldova a ratificat Convenția OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională (care vizează sănătatea la locul de muncă).

„Constatăm că în Program nu este nimic cu referire la implementarea Convenției OIM nr. 161 privind serviciile de sănătate ocupațională. Considerăm că trebuie prevă-

zute acțiuni concrete pentru implementarea acestei convenții”, se menționează în nota CNSM asupra proiectului programului.

În cadrul ședinței CNCNC, s-a discutat și despre respectarea convențiilor colective (nivel național), a convențiilor colective (nivel ramural) și a contractelor colective de muncă. Sindicaliștii s-au referit la mai multe deficiențe la acest capitol. O problemă vizează lipsa structurilor patronale, nefuncționarea comisiilor pentru consultări și negocieri colective la nivel teritorial, dar și deficiențe în procesul de aplicare a convențiilor colective în diverse ramuri etc.

„Avem două convenții naționale și ramurale și cinci contracte colective, toate din sectorul bugetar. Vreau să spun că sunt în executare și practic se execută, dacă nu la 100%, la 90 la sută, cu siguranță, dar a rămas o restanță. La Ministerul Justiției încă nu s-a emis ordinul de formare a comisiei de negocieri colective de muncă la nivel de minister. Au fost două demersuri din partea sindicatelor din serviciile publice și din partea Federației „SINDLEX”, suntem doi subiecți sindicali ca parteneri. S-a tot discutat, dar până la ziua de azi nu este un ordin în acest sens. Dacă e posibil, să fie semnat acest ordin și să fie lansată și a treia convenție la nivel ramural”, a afirmat Mihail Lașcu, președintele Federației Sindicatelor din Moldova „SINDLEX”.

Sergiu Iurcu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, s-a referit la mai multe probleme semnalate la aplicarea convențiilor colective, fie că e vorba de nivel ramural, teritorial sau național. Vorbim aici de stabilirea sporurilor pentru munca prestată în condiții nefavorabile (reexaminarea cuantumului acestor sporuri); stabilirea sporurilor pentru vechime în muncă (elaborarea unor recomandări vizând calcularea vechimii în muncă ce dă dreptul la spor pentru vechime în muncă); reexaminarea Listei ocupațiilor pentru care se permite durata zilnică a timpului de muncă de 12 ore, lipsa activității comisiilor ramurale conduce la lipsa controlului asupra îndeplinirii convențiilor colective ramurale, dar și multe alte probleme.

La nivel național sunt încheiate, până în prezent, 21 de convenții colective (12 de bază și nouă de modificare și completare). La sfârșitul anului 2023, erau în vigoare 4275 de contracte colective de muncă sau cu 132 mai multe față de anul 2022.

Galina MUNTEANU

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 4

Întrevedere

Campanii de eradicare a muncii la negru. OIM va oferi suport în acest sens

În viitorul apropiat, în Republica Moldova vor fi lansate campanii de eradicare a muncii la negru, în sectoarele agricultură, construcții și HORECA (hoteluri, restaurante, cafenele). Oamenii vor fi încurajați să depună petiții la Inspectoratul de Stat al Muncii, în cazul în care ei au muncit și nu au fost remunerați, au fost obligați să lucreze peste program, dar fără ca să fie plătiți sau dacă au muncit fără ca să fie încheiat un contract individual de muncă, de exemplu.

Organizația Internațională a Muncii (OIM) va oferi suport pentru desfășurarea campaniilor respective. Despre aceasta a anunțat la Chișinău luni, 15 aprilie, Maria Jose Chamorro, specialistă principală pe domeniul formalizării și egalitate de gen a Biroului Organizației Internaționale a Muncii din Budapesta, în cadrul unei întrevederi cu conducerea CNSM.

O listă neagră a agenților economici?

Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, a relevat că cele mai mici salarii se atestă în sectorul HORECA. Lefurile, de obicei, sunt achitate în plic – fie tot salariul, fie o bună parte a remunerației, a specificat Sergiu Sainciuc.

Referindu-se la Programul Național pentru reducerea muncii nedeclarate pentru anii 2024-2025, pentru care de asemenea OIM va oferi suport, Igor Zubcu, președintele CNSM, a menționat că Ministerul Muncii și Protecției Sociale insistă ca acest document să fie aprobat printr-un ordin ministerial.

„Programul nu este unul al ministerului de resort, ci al Republicii Moldova, al partenerilor sociali, trebuie să fie pentru oameni. Important este ca acest program să fie aprobat conform actelor normative internaționale. Acest document trebuie să fie ca un act juridic. În prezent, programul respectiv seamănă mai mult a raport pentru finanțatori, dar e nevoie de un plan

de acțiuni bine definit. Nu doar Ministerul Muncii și Protecției Sociale trebuie să se implice în realizarea programului, dar și Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”, a subliniat Igor Zubcu.

Totodată, liderul sindical a afirmat că agenților economici care admit muncă la negru să nu li se permită accesul la achiziții publice.

„Așa cum o persoană care are cazier curat poate accede la o funcție publică, la fel ar trebui să se procedeze și cu agenții economici care permit muncă nedeclarată. Cazurile de admitere a muncii la negru trebuie mediatizate, iar lista companiilor care

acceptă muncă nedeclarată trebuie să fie făcută publică”, a atenționat președintele CNSM.

De asemenea, sindicaliștii s-au referit la inițierea procesului de ratificare a Convenției OIM nr. 156/1981, care să contribuie la îmbunătățirea situației salarialelor cu responsabilități familiale. CNSM a prezentat argumentele în favoarea ratificării acestei Convenții în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 12 aprilie. De prevederile acestei convenții se interesează în special tinerii, a menționat Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM.

Prezentă la întrevederea cu oficialul de la OIM, Angela Otean, președinta Comisiei de Femei din cadrul CNSM, a precizat că Organizația Internațională a Muncii susține financiar încă un proiect, prin care membrele Comisiei de Femei sunt instruite cum să identifice cazurile de violență la locul de muncă. „Suntem la etapa de elaborare a planului de instruire și a materialelor didactice”, a specificat Angela Otean.

Totodată, părțile au discutat despre organizarea unor activități comune planificate pentru perioada următoare în combaterea și reducerea muncii nedeclarate, în îmbunătățirea situației în domeniul egalității de gen, inclusiv în sfera muncii, organizarea unor campanii și activități de informare, susținerea tinerilor și a familiilor acestora, dezvoltarea dialogului social.

Daniela MORARI

Perfecționare

CNSM pune accent pe instruirea continuă a formatorilor sindicali

În perioada 15-18 aprilie, un grup de formatori sindicali din țara noastră a participat la un nou Modul de instruire, al II-lea, parte a cursului de perfecționare a formatorilor sindicali, organizat de CNSM în cadrul proiectului „Abilitarea forței de muncă din Moldova: consolidarea sindicatelor și promovarea drepturilor lucrătorilor în contextul aderării la Uniunea Europeană”, implementat cu susținerea Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicală (DTDA) și New Democracy Fund.

Obiectivul general al proiectului „Abilitarea forței de muncă din Moldova: consolidarea sindicatelor și promovarea drepturilor lucrătorilor în contextul aderării la Uniunea Europeană” vizează consolidarea rolului mișcării sindicale în Republica Moldova și abilitarea sindicatelor în promovarea mai eficientă a drepturilor lucrătorilor.

Prezent la lansarea Modulului II de instruire, Igor Zubcu, președintele CNSM, a mulțumit Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicală,

New Democracy Fund, precum și expertului danez Jan Kähler Nielsen, pentru suportul acordat în cadrul acestui proiect.

„Pentru CNSM, diseminarea informațiilor și a cunoștințelor obținute de către participanții la proiect este de o importanță majoră. Acestea au menirea de a promova solidaritatea, democrația, independența și spiritul de echipă al mișcării sindicale. Le doresc formabililor mult succes la cea de a II-a etapă a proiectului, pentru a obține noi realizări pe tărâmul educației sindicale și, ulterior, împreună, conjugându-ne eforturile, să consolidăm mișcarea sindicală națională”, a subliniat Igor Zubcu.

Reamintim că 15 formatori sindicali au participat la Modulul I al cursului de perfecționare a formatorilor sindicali, desfășurat în perioada 11-14 decembrie 2023, în cadrul căruia au fost puse în discuție următoarele subiecte: metode de instruire, public speaking, utilizarea mijloacelor de instruire, elaborarea unui curriculum, proiectarea unui curs de instruire. Toate aceste tematici au fost prezentate deose-

bit de interesant de către expertul Jan Kähler Nielsen, consultant de program pe domeniul instruire și educație în cadrul Agenției Daneze pentru Dezvoltarea Sindicală.

Drept continuitate și aplicare în practică a celor însușite, în perioada februarie-martie anul curent, 14 formatori au desfășurat câte o activitate de instruire cu participarea a cel puțin 20 de sindicaliști.

Printre tematicile discutate în cadrul acestor instruirii s-au numărat:

– Rolul sindicatelor în procesul de armonizare a legislației Re-

publicii Moldova la cea a Uniunii Europene;

– Sporirea capacităților sindicatelor de a asigura respectarea drepturilor în domeniul protecției social-economice;

– Contractul individual de muncă și contractul colectiv de muncă (modificări și completări în legislație);

– Dialogul social pentru muncă decentă;

– Pregătirea procesului de negocieri colective ș. a.

Participanții la Modulul II de instruire vor efectua o recapitula-

re a temelor studiate în Modulul I, vor aborda subiecte teoretice și practice legate de abordarea sistemică a elaborării programelor de formare și planificarea acestora, vor face schimb de experiență cu privire la activitățile de formare desfășurate și vor elabora noi proiecte de formare care vor fi analizate de către participanți.

În context, menționăm că echipa de formatori de care dispune CNSM întrunește 27 de formatori naționali și 16 formatori de ramură.

sindicate.md

Investiții

UE ne ajută să creăm condiții bune pentru tineri ca să muncească acasă

Uniunea Europeană va investi încă două milioane de euro pentru a asigura condiții mai bune de angajare a tinerilor din Republica Moldova, dar și a persoanelor cu dizabilități. Proiectul finanțat de UE își va concentra intervențiile pe îmbunătățirea cadrului legal, a politicilor și capacităților pentru un acces sporit la piața muncii și condiții de muncă mai bune în Moldova. De asemenea, se va acorda sprijin pentru a aduce legislația națională cu privire la forța de muncă și muncă în conformitate cu acquis-ul comunitar și cu standardele OIM.

Datele statistice arată că aproape 30 la sută dintre tinerii din Republica Moldova nu muncesc, dar nici nu învață. Calitatea ocupării forței de muncă și siguranța locului de lucru reprezintă, de asemenea, o mare preocupare în R. Moldova. În anul 2021, unul din

patru lucrători avea un loc de muncă informal. Mai mult, 6,9 la sută dintre lucrători primesc salarii (parțiale) „în plic”. Se estimează că salariile neraportate reprezintă peste 7% din PIB. Printre problemele stringente ale pieței muncii se numără și inechitatea la locul de muncă.

În Republica Moldova, rata de participare a femeilor pe piața forței de muncă este de peste 40%. Acesta este un indicator scăzut în comparație cu cel al Uniunii Europene, unde rata este de peste 70%. Din cauza stereotipurilor, femeile sunt supuse unui tratament suspect când aplică pentru locuri de muncă, iar diferența salarială între bărbați și femei este de aproximativ 16% în țara noastră.

Totodată, în Republica Moldova, persoanele cu dizabilități întâmpină dificultăți în a găsi și menține locuri de muncă și a se bucura de tratamente echitabile comparativ cu persoanele sănătoase. În anul 2023, doar 15,8% dintre persoanele cu dizabilități aveau un loc de muncă oficial. Acest lucru e cauzat parțial de cunoașterea limitată de către persoanele cu dizabilități a drepturilor lor la muncă și a oportunităților de muncă, de accesul limitat la reabilitare, consiliere în carieră și formare profesională, de infrastructura inaccesibilă, de nivelul scăzut de încredere în sine în rândul persoanelor cu dizabilități și de reticența angajatorilor de a angaja asemenea persoane.

Reformarea unor asemenea instituții importante, precum Ministerul Muncii și Protecției Sociale și a două agenții publice aflate în sfera sa de competență: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inspectoratul de Stat al Muncii este esențială pentru ca Guvernul să poată realiza politici coerente de muncă, ocupare și

protecție socială, să asigure incluziunea pe piața muncii, condiții de muncă sigure și locuri de lucru productive.

Însă, pe lângă suportul extern, e nevoie și de efortul autorităților din țară, a spus, pentru „Vocea poporului”, Nicolas Schmit, comisarul european pentru locuri de muncă și drepturi sociale.

„Cât privește combaterea muncii la negru, responsabilii de aici trebuie să se asigure că oamenii au contracte de muncă și primesc salariul la care au dreptul. Cred că acest lucru este strâns legat cu reforma Inspectoratului de Stat al Muncii. Vom veni cu un sprijin activ asupra politicii de piață a Republicii Moldova, cu experiențe internaționale pe care le putem implementa aici. Aveți probleme și la capitolul egalitate salarială. Trebuie să fie salarii egale între femei și bărbați, dacă este vorba în special de aceeași muncă. Să existe o transparență salarială. Toate sunt norme europene și, odată ce țara își dorește să adere la UE, aceste norme trebuie să fie implementate și respectate, pentru că vor aduce doar beneficii pentru salariați”, a menționat Nicolas Schmit.

În iunie 2023, Republica Moldova s-a aliniat la Pilonul European al Drepturilor Sociale, împărțind pe deplin poziția UE privind drepturile sociale și de muncă bazate pe echitate, condiții de muncă decente și protecție socială garantată pentru angajați. De asemenea, țara noastră urmează să semneze Acordul de aderare la componenta „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI) a Fondului Social European Plus (FSE+), după care va deveni eligibilă pentru finanțarea care sprijină ocuparea forței de muncă, educația, incluziunea socială și alte obiective de politică socială.

Galina MUNTEANU

Sindicalism fără frontiere

Schimb de experiență între maluri de Prut

În perioada 13-14 aprilie curent, liderii și activul sindical din cadrul Sindicatului „Salvatorul”, organizație membră a Federației „SIND-LEX”, au beneficiat de o sesiune de instruire cu genericul „Parteneriatul social viabil – mentorul unui dialog social credibil. Aceasta s-a desfășurat la Casa Răzeșului, amplasată în localitatea Drăgoiasa, județul Suceava, România.

Instruirea a urmărit scopul de a fortifica și proteja drepturile și interesele social-economice, profesionale, de muncă, colective și individuale ale membrilor de sindicat, de a actualiza și dezvolta dialogul și parteneriatul social, precum și consolidarea sindicatelor.

Evenimentul a fost moderat de Angela Otean, secretar general al Federației, la eveniment participând și Luminița Cebirciu, șef adjunct al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI, precum și Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova. Acesta i-au încurajat pe activiștii din Sindicatul „Salvatorul” la un dialog social credibil și eficient.

Suștinere

Mai multe reforme sociale sprijinite de echipa de țară ONU

În 2023, echipa de țară ONU a sprijinit lansarea mai multor reforme sociale ambițioase, inclusiv reforma sistemului de asistență socială din Republica Moldova, reformele pieței muncii și reforma serviciilor de îngrijire timpurie a copiilor, menite să îmbunătățească calitatea vieții pentru categoriile vulnerabile ale populației.

O declarație în acest sens a făcut Simon Springett, coordonator rezident al ONU în Moldova, care precizează că în centrul tuturor eforturilor se află întotdeauna oamenii din Republica Moldova, în special, femeile, copiii și tinerii, persoanele cu dizabilități, refugiații, migranții, bătrânii etc. Afirmațiile au fost făcute în contextul prezentării realizărilor Organizației Națiunilor Unite în Moldova în anul 2023.

Aproximativ 32.000 de persoane vulnerabile, inclusiv copii și adolescenți, femei însărcinate, mame care alăptează, precum și refugiați, au accesat diferite servicii și pro-

grame de asistență medicală. Campaniile ample de conștientizare cu privire la imunizare au ajuns la peste 120.000 de persoane la nivel național, în timp ce sute de lucrători medicali și-au îmbunătățit capacitățile și cunoștințele”, se arată într-un comunicat de presă.

În același timp, peste 111 mii de copii, inclusiv refugiați, au avut acces la educație prin inițiative formale și non-formale.

În total, 164.800 de persoane vulnerabile au primit asistență în numerar prin intermediul Fondului de reducere a vulnerabilității creat de Guvern pentru a putea face față

efectelor crizei. Totodată, o agenție guvernamentală a fost înființată cu sprijinul ONU pentru a supraveghea legislația și politicile relevante privind violența de gen.

În 2023, Organizația Națiunilor Unite și-a intensificat sprijinul în domeniul guvernării participative și al coeziunii sociale. Jumătate din autoritățile publice locale la nivel de raion au elaborat și au alocat bugete pentru planuri anuale de acțiune pentru tineret, utilizând propriile resurse.

Peste 120 de mii de bărbați și femei au dobândit o mai bună înțelegere a proceselor electorale prin programe de mentorat, campanii de sensibilizare și inițiative de educație electorală. În ciuda progreselor înregistrate, femeile continuă să fie ținta violenței politice în bază de gen.

Un sprijin semnificativ a fost acordat Republicii Moldova prin îndrumare în materie de politici, advocacy și expertiză tehnică pentru a promova dezvoltarea economică incluzivă și durabilă a țării. Unul dintre rezultatele majore obținute în acest domeniu a fost ratificarea Convenției 190 a OIM privind violența și hărțuirea sexuală la locul de muncă, subliniind angajamentul Republicii Moldova de a promova medii de lucru sigure și echitabile.

Natalia HADĂRCĂ

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 6

Sănătatea mintală

„Ca să fim bine cu cei din jur, trebuie să fim bine mai întâi cu noi înșine”

Sănătatea mintală și starea de bine la locul de muncă a fost tema seminarului care i-a reunit joi, 18 aprilie, pe membrii Comisiei de Tineret din cadrul CNSM. Ghidați de un psiholog, tinerii au vorbit despre starea lor psiho-emoțională în procesul de lucru, dar au aflat și ce pot face ca sănătatea lor spirituală să fie una bună.

Studiile și rapoartele internaționale demonstrează că investițiile în sănătatea mintală a angajaților sunt profitabile inclusiv pentru angajatori. O analiză efectuată în anul 2020 de către compania de consultanță „Deloitte” a evidențiat o rentabilitate de 500% (5 lire sterline la fiecare liră investită) ca urmare a reducerii absențelor și fluctuației personalului. Un randament similar al investițiilor a fost constatat de Calculatorul costurilor de sănătate mintală pentru angajatori, în urma analizei organizațiilor care susțin sănătatea mintală – o rentabilitate de 4 dolari SUA pentru fiecare dolar investit (National Safety Council, 2021).

„Este important să prevenim starea de burnout. Odihrna este foarte importantă pentru sănătatea mintală, și nu doar atât. Cine nu se odihnește bine, nu poate munci bine”, a menționat la seminar Igor Zubcu, președintele CNSM.

Potrivit liderului sindical, la multe instituții și întreprinderi activează psihologi, dar altceva e că unii salariați nu apelează la ajutorul lor, crezând că ei sunt ok în ceea ce privește starea lor psiho-emoțională.

Președintele CNSM a mai subliniat că activitatea Comisiei de Tineret și cea a Comisiei de Femei sunt prioritare pe agenda conducerii CNSM.

„Nu doar viitorul aparține tinerilor, dar și prezentul. Mă interesează nu doar incluziunea tinerilor pe piața muncii, dar și integrarea lor în sfera social-economică, în activități sindicale. Angajatorii știu cât de greu este să pregătești un specialist, iar apoi ei se ciocnesc cu situația în care unii dintre

acești tineri pleacă de la întreprinderi. De aceea, colectivul de muncă trebuie să fie ca o familie”, a subliniat liderul sindical.

” Investițiile în sănătatea mintală a angajaților, profitabile și pentru angajatori

Igor Zubcu a îndemnat tinerii să împărtășească cunoștințele pe care le-au obținut la seminar cu alți colegi de muncă, dar și cu alți membri de sindicat.

„Să învățați inclusiv punând întrebări. Cine nu întreabă, ori știe totul, ori nu știe nimic. Așteptăm feedback de la activitatea de astăzi”, a ținut să menționeze președintele CNSM.

Ca să fim bine cu cei din jur, trebuie să fim bine mai întâi cu noi înșine, a remarcat la seminar Viorica Ursu, psiholog. Din lipsă de informare și din cauză că în societate încă există unele stereotipuri privind sănătatea mintală, unele persoane evită să apeleze la ajutorul unui psiholog. Totodată, o problemă de sănătate mintală ne afectează felul în care gândim, relaționăm cu alții.

Daniela MORARI

Din teritoriu

Sindicaliștii din raionul Sângerei, familiarizați cu noutățile din legislația muncii

Seminarul de instruire „Protecția social-economică și juridică a membrilor de sindicat, prin prisma aplicării în practică a ultimelor modificări legislative”, organizat de CNSM pe 12 aprilie, la Sângerei, a reunit circa 90 de sindicaliști.

Cristian Cainarian, președintele raionului Sângerei, a adresat un mesaj de salut participanților și a apreciat inițiativa de a organiza un astfel de seminar. El a afirmat că este foarte important să se cunoască stipulările legislației în domeniul muncii și să se intervină cu propuneri pentru îmbunătățirea prevederilor respective. Președintele raionului a subliniat, de asemenea, importanța comunicării la nivel de comunitate, pentru a acționa preventiv și nu ulterior, cu întârziere, pentru soluționarea problemelor existente.

Lila Frant, vicepreședintă a CNSM, le-a dezvăluit sindicaliștilor subiectele abordate la ședința Consiliului General al CNSM din 11 aprilie curent, realizările Confederației în ultima

perioadă și perspectivele pentru perioada următoare.

Vicepreședinta CNSM a menționat implicarea liderilor sindicali din raion în campania „Organizația primară – energia mișcării sindicale” și a felicitat cele două organizații sindicale din raion care sunt printre câștigătorii Concursului organizațiilor sindicale primare.

Eugeniu Covrig, șef al Departamentului juridic al CNSM, a comunicat, în cadrul seminarului, despre modificările și completările operate în Codul muncii, despre poziția CNSM pe marginea unor articole din acest document important care vizează aspecte vitale din activitatea economică a întregii societăți.

Ana Moldovanu, consilier

superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, le-a vorbit sindicaliștilor despre protecția social-economică a salariaților și măsurile întreprinse de sindicate în acest sens.

Ion Roșca, reprezentantul CNSM în raionul Sângerei, a menționat că sindicaliștii din raion au avut posibilitatea să discute cu specialiștii CNSM mai multe probleme de interes comun. El a relevat că astfel de activități contribuie la sporirea gradului de informare a liderilor sindicali despre chestiuni importante din domeniul relațiilor de muncă, al protecției sociale și contribuie la acumularea de noi cunoștințe pentru a le disemina la nivel de unitate.

singerei.md

Instruire

Prioritățile CNSM, promovate în rândul sindicaliștilor din Cantemir

Reprezentanții CNSM au efectuat, recent, o vizită de lucru în raionul Cantemir, unde a fost organizat seminarul de instruire cu genericul „Protecția social-economică și juridică a membrilor de sindicat”, cu participarea mai multor sindicaliști din raion și ai reprezentanților administrației publice locale (APL).

La activitate au participat Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, Pavel Culicovschi, președintele raionului Cantemir, Ludmila Țurcanu, reprezentanta CNSM în raionul Cantemir, Eugeniu Covrig, șeful Departamentului juridic al CNSM și Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM.

Pavel Culicovschi a venit cu un mesaj de salut, în care a subliniat importanța dezvoltării dialogului social, a fortificării rolului organizațiilor sindicale la toate nivelurile, și și-a arătat deschiderea pentru cooperarea dintre APL și organizațiile sindicale din raion.

În cadrul activității, Sergiu Sainciuc a relevat principalele realizări ale CNSM în ceea ce privește majorarea salariului minim, a salariilor pentru unele categorii de angajați din sectorul bugetar și eforturile CNSM pentru majorarea salariilor în sectorul bugetar și în cel real, procesul de consultări și negocieri colective la nivel național, inițiativele CNSM promovate în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective.

Participanții la seminar au subliniat necesitatea dezvoltării dialogului social la nivel teritorial și intensificarea colaborării cu administrația publică locală și cu mediul de afaceri din raion. Sindicaliștii au aflat de la reprezentanții CNSM informații detaliate despre modificările și completările operate recent în Codul muncii, subiecte cu privire la protecția social-economică a salariaților, membri de sindicat.

Economistul

Indemnizații pentru copii adoptivi: condițiile în care se acordă

Am auzit că, începând cu anul 2024, pentru copiii adoptați se acordă unele indemnizații. De ce fel de indemnizații este vorba și în care act normativ este stipulat acest lucru?

Tatiana Grigoraș, Florești

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Începând cu 1 ianuarie 2024, art. 5 al Legii nr. 289/2002 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, a fost suplinit cu următoarele indemnizații:

- indemnizație unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil;
- indemnizație unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă;
- indemnizație pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă.

Cu referire la **indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil și indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă**.

Asiguratul care îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare are dreptul la o indemnizație unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil, indicată în dispoziția autorității tutelare teritoriale de încredințare, dar nu mai puțin de 60 de zile și nu mai mult de 90 de zile.

Asiguratul care a adoptat un copil sau l-a luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă și se află în concediu plătit cu durata de până la 90 de zile la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă pe perioada acordării concediului dacă îndeplinește condițiile de realizare a stagiului de cotizare. În cazul în care data acordării concediului diferă de la o unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acesteia.

Cuantumul indemnizației unice pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil constituie 60% din baza de calcul.

Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil în vederea adaptării copilului cu adoptatorul și a constatării compatibilității acestora se achită pentru perioada indicată în dispoziția autorității tutelare teri-

toriale de încredințare, indiferent de perioada efectivă în care asiguratul s-a aflat în concediu, dar nu mai puțin de 60 de zile și nu mai mult de 90 de zile.

Cuantumul indemnizației unice pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă constituie 100% din baza de calcul.

Indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil și indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației.

În cazul liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției și care îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare, indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă se stabilește pentru 90 de zile calendaristice de la data încheierii adopției sau emiterii dispoziției de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă.

Cu referire la **indemnizația lunară pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă**.

Asiguratul care a adoptat un copil cu vârsta mai mare de trei ani sau l-a luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă și se află în concediu de îngrijire a copilului de până la șase luni la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani pe perioada acordării concediului.

În cazul în care data acordării concediului pentru îngrijirea copilului adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă diferă de la o unitate la alta, indemnizația se stabilește din data ultimei acordări a acesteia.

Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

În cazul în care beneficiarul de indemnizație lunară pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă se angajează, își reia activitatea de muncă, se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului adoptat sau plasat în serviciul de tutelă/curatelă ori desfășoară activități în scopul obținerii de venit, indemnizația stabilită nu se suspendă.

În cazul în care asiguratul adoptă doi sau mai mulți copii frați sau îi ia în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, de dreptul la indemnizație lunară beneficiază, la cerere, concomitent ambii părinți asigurați. Fiecare asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație pentru copilul de care îngrijește nemijlocit. Pentru unul și același copil se stabilește o singură indemnizație.

Cuantumul indemnizației lunare pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă constituie 60% din baza de calcul.

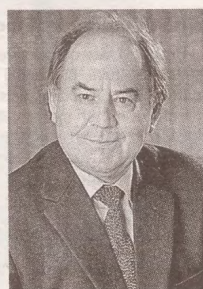
Indemnizația lunară pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă se calculează din venitul asigurat al unuia dintre soți, care va determina un cuantum mai mare al indemnizației.

În cazul liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției care îndeplinesc condițiile de realizare a stagiului de cotizare, indemnizația lunară se stabilește pentru șase luni de la data încheierii adopției sau emiterii dispoziției de plasament al copilului în serviciul de tutelă/curatelă. În cazul în care liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției a beneficiat de indemnizația unică pentru copilul adoptat, indemnizația pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de trei ani sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă se stabilește începând cu ziua următoare datei încheierii perioadei de beneficiere de indemnizație respectivă.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Principiul tripartismului în activitatea OIM

? Ce constituie principiul tripartismului în activitatea Organizației Internaționale a Muncii și care este funcția acestui principiu?

Maria Demidov, Chișinău

Principiul tripartismului în activitatea Organizației Internaționale a Muncii a fost promovat încă de la înființarea acestei instituții, în 1919. Adevărul este că Organizația Internațională a Muncii a intuit încă de la primele sale manifestări importanța deosebită a conlucrării organizațiilor sindicale, patronatului și guvernelor în vederea identificării celor mai eficiente modalități de realizare a justiției sociale.

Tripartismul constituie principiul fundamental sau, cum i se mai spune, „coloana vertebrală” a acestei importante organizații internaționale.

Este de subliniat faptul că Organizația Internațională a Muncii este unica organizație internațională la activitatea căreia participă nu numai reprezentanții guvernelor, dar și reprezentanții ai salariaților și ai angajatorilor. Astfel, ea se caracterizează prin structura sa tripartită, practic, a tuturor organelor deliberative ce o compun. Este ceea ce diferențiază acest organism față de orice altă organizație internațională de drept public.

Este important de menționat și faptul că ideea conlucrării sindicate-patronat-guvern este ridicată la rang de principiu, ea a fost confirmată și prin Declarația de la Philadelphia din 1944 cu privire la scopurile și obiectivele Organizației Internaționale a Muncii.

Declarația fundamentează ideea de cooperare și dialog susținut al reprezentanților celor trei părți ce intră în structura Organizației Internaționale a Muncii, în vederea promovării binelui comun.

”OIM este unica organizație internațională la activitatea căreia participă nu numai reprezentanții guvernelor, dar și ai salariaților și ai angajatorilor

Tripartismul are funcția de a crea premisele acceptării și aplicării pe plan național a normelor și măsurilor adoptate în comun de părțile interesate, de a evita luarea unor decizii în spirit îngust, tehnocratic sau fără o înțelegere. Organizația Internațională a Muncii emite principii de bază, care sunt esențiale de urmat de către statele membre (în măsura în care instrumentele sale normative sunt ratificate la nivel național). Ea promovează tripartismul ca instrument de realizare a dialogului social, dar, concomitent, asigură și modalitățile de control specifice.

În acest spirit, în 1971, Conferința Internațională a Muncii a adoptat Rezoluția prin care solicita analiza tuturor măsurilor necesare pentru ca structurile tripartite să cuprindă o gamă cât mai complexă de activități.

În 1976, prin Convenția nr. 144 (ratificată de R. Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 593-XIII din 26.09.1996) și Recomandarea nr. 152, principiul tripartismului a căpătat o nouă confirmare, instituindu-se consultări tripartite naționale destinate să promoveze punerea în aplicare a normelor Organizației Internaționale a Muncii.

Accentuăm, în acest context, faptul că în convențiile și recomandările Organizației Internaționale a Muncii, de regulă, se precizează că o serie de probleme ale muncii și ocrotirii ei se stabilesc prin convențiile colective, ca rezultat al negocierilor realizate între organizațiile sindicale și cele patronale la nivel național. Astfel de explicații se regăsesc, spre exemplu, în: Convenția nr. 132 cu privire la concediile anuale remunerate (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1330-XIII din 26.09.1997); Convenția nr. 155 privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă (prin Hotărârea Parlamentului nr. 755-XIV din 24.12.1999) și altele.

În cadrul tripartismului, pe de o parte, reprezentanții guvernamentali trebuie să fie arbitri între partenerii sociali, iar, pe de altă parte, guvernelor le revine, în ultimă instanță, răspunderea pentru ratificarea și aplicarea convențiilor Organizației Internaționale a Muncii.

